

Izvješće o radu Udruge savez Hrvata u Mađarskoj za 2017. godinu

Uvod

Udruga savez Hrvata u Mađarskoj

Udruga savez Hrvata u Mađarskoj svoj je lanski rad obavljala sukladno Planu rada i financijskoga plana za 2017. godinu, prihvaćenima na Skupštini 29. travnja 2017., u Vršendi, odnosno na osnovi skupštinskih odluka.

Savez je svoje ciljeve i zadaće ostvario sukladno Planu rada, a najvažnijom zadaćom je smatrao da sukladno aktualnim zakonskim propisima za narodnosti, razmišlja i unapređuje svoju strategiju na kulturnom planu, poradi unapređenja identiteta hrvatske zajednice, očuvanja hrvatskoga jezika i običaja, razvoja uvjeta narodnosne opće prosvjete, i proširenja kulturne autonomije.

Sukladno propisima Statuta Savez je djelovao po naseljima u kojima obitavaju Hrvati, po povijesti Hrvata u Mađarskoj zemljopisno u šest ravnopravnih regija:

- regija Baranjske županije,
- regija Bačko-kiškunske županije,
- podravinska regija,
- Budimpešta i regija Peštanske županije,
- gradišćanska regija,
- pomurska regija.

Za postizanje ciljeva surađivao je i imao partnerske odnose s onim udrugama, organizacijama, ustanovama, vjerskim zajednicama, koji su pomigli i podupirali Savezov rad. Aktivno je sudjelovao u ostvarenju mađarsko-hrvatskog kulturnog sporazuma i mađarsko-hrvatskog sporazuma o zaštiti manjina. Kao neprofitna i civilna udruga svijesna je da za postizanje utjecaja u odlučivanju, treba imati ulogu u formiranju javnoga mijenja, treba pratiti aktualne političke i društvene dijaloge, treba imati pristup svim prijedlozima raznih vladinih tijela, treba biti sposobnim za analizu tih dokumenata i treba njegovati odnose s akterima narodnosne politike, što u Mađarskoj što u Republici Hrvatskoj. Treba biti uvjeren da šarolikost narodnosne kulture, vjera i njegovanje materinskoga jezika, dvojni identitet, poštivanje narodnosnih prava je nacionalni interes, što jača Mađarsku.

Za ovaj odgovoran rad moralnu je podršku dalo visoko državno priznanje Predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, 2016. godine za Savezov 25-godišnji rad.

Savezovi kadrovski uvjeti

Rad izabраниh tijela

Predsjedništvo

Sukladno Statutu planski, organizacijski, i izvedbeni operativni rad obavlja sedmočlano Predsjedništvo.

Sastav Predsjedništva:

Joso Ostrogonac	predsjednik
Arnold Barić	potpredsjednik
Marijana Balatinac dr. Al-Emad	regionalna predsjednica Baranjske županije
Angela Šokac Marković	regionalna predsjednica Bačko-kiškunske županije
Jozo Solga	predsjednik Podravine
Edita Horvath Pauković	predsjednica gradišćanske regije
Eva Ispanović	predsjednica Peštanske županije i Budimpešte
Enikő Kovács	regionalna predsjednica Zalske županije

Predsjedništvo je tijekom godine zasjedalo četiri puta. Sljedeći ustaljene dobre običaje, sastanci su bili po mjestima pojedinih regija, prema sljedećim točkama dnevnoga reda:

Pečuh, 17. veljače 2017., Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže

- rasprava i prihvaćenje izvješća Savezova rada i financije 2016. godine;
- rasprava o mogućnostima natječaja za 2017. godinu;
- sastavljanje Plana rada i financijskoga plana za 2017. godinu;
- rasprava o zamolbi Milice Klaić Tarađija u vezi Zakladom „Zornica”
- na za javnost zatvorenoj sjednici, u kuratorij zaklade delegiralo je Arnolda Barića, na mjesto preminuloga člana Đure Frankovića.

Na sjednici kao gosti su nazočili članovi Odbora za financije i nadzor, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban te glavna i odgovorna urednica Medijskoga centra Croatica Branka Pavić Blažetin.

Vršenda, 30. ožujka 2017., zdanje Šokačke čitaonice

- rasprava i konkretiziranje datuma i mjesta sljedeće Skupštine i Državnoga gastro dana, način sazivanja, financijske uvjete;
- rasprava o prijedlogu Miše Šarošca, predsjednika Hrvatske samouprave Baranjske županije o priređivanju Državnoga gastro dana;
- na za javnost zatvorenoj sjednici donijelo je odluku o novom članu Predsjedništva iz Zalske te Baranjske regije, a to su Enikő Kovács i Marijana Balatinac dr. Al-Emad. Nove članice je prihvatila i Skupština 2017. godine.

Na sjednici kao gosti su nazočili: predsjednik Odbora za financije i nadzor Mijo Štandovar, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, glavna i odgovorna urednica Medijskoga centra Croatica Branka Pavić Blažetin i predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac.

Baja, 16. rujna 2017., Hotel Dunav

- rasprava o programu državnoga Dana Hrvata;
- rasprava o mogućnostima podupiranja jesenskih i zimskih regionalnih priredbi;
- priprema na raspisane natječaje;
- rasprava o pristiglim prijedlozima za Savezovo odličje na Danu Hrvata.

Na sjednici je kao gost nazočio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan.

Pag, 30. rujna 2017., Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj

- rasprava o nadolezaćim priredbama;
- prihvaćenje prijedloga za Savezovo odličje na Danu Hrvata.

O svim sjednicama Savezova Predsjedništva vođeni su i sastavljeni zapisnici.

Odbor za financije i nadzor

Tijekom godine Savezov Odbor za financije i nadzor zasjedalo je po svome kalendaru aktivnosti. Članovi su kontinuirano pregledali Savezove račune, knjigovodstvo, financijska izvješća, obračune i dokumentacije. O iskustvima pravodobno su izvjestili Predsjedništvo i Skupštinu.

Sastav Odbora:

Mijo Štandovar	predsjednik
Martin Kubatov	član
Robert Ronta	član

O svim sjednicama Savezova Odbora za financije i nadzor vođeni su i sastavljeni zapisnici.

Skupština

Udruga je svoju redovitu sjednicu Skupštine imala 29. travnja 2017., u Vršendi, u zdanju Šokačke čitaonice. Na Skupštini je nazočilo 105 članova, koji su prihvatili Savezovo izvješće o radu i financijsko izvješće za 2016. godinu, plan rada i financijski plan te neprofitno izvješće za 2017. godinu, i donesena je odluka o personalnim pitanjima.

Savezovo članstvo je poziv na sjednicu Skupštine pravovremeno dobilo poštanskim putem, u kojem je bilo navedeno mjesto, nadnevak i dnevni red sjednice, te priloženi su materijali za raspravu. Skupština nije imala kvorum. Materijali i pozivno pismo također su bili objavljeni i u Hrvatskome glasniku.

Na Skupštini su donesene sljedeće odluke:

Skupštinska odluka br. 1/2017.

- zajedno s usmenim dopunama prihvaćeno izvješće o radu za 2016. godinu.

Skupštinska odluka br. 2/2017.

- zajedno s usmenim dopunama prihvaćeno financijsko izvješće za 2016. godinu.

Skupštinska odluka br. 3/2017.

- prihvaćeno neprofitno izvješće za 2016. godinu.

Skupštinska odluka br. 4/2017.

- prihvaćen plan rada za 2017. godinu.

Skupštinska odluka br. 5/2017.

- prihvaćen finncijski plan za 2017. godinu.

Skupštinska odluka br. 6/2017.

za članicu Predsjedništva prihvaćena je Marijana Balatinac dr. Al-Emad, regionalna predsjednica Baranjske županije.

Skupštinska odluka br. 7/2017.

za članicu Predsjedništva prihvaćena je Enikő Kovács, regionalna predsjednica Zalske županije.

Skupštinska odluka br. 8/2017

- Skupština za člana u Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske delegira predsjednika, Josu Ostrogonca.

O sjednici Savezove Skupštine vođeni je i sastavljen zapisnik.

Rad Savezova predsjednika

Predsjednik Saveza Joso Ostrogonac svoju je funkciju obnašao sukladno propisima Savezova Statuta, na raznim je forumima, sastancima, kulturnim priredbama i konferencijama zastupao interese udruge. Višestruke je veze gradio i njegovao s najvišim političkim krugovima Mađarske i Republike Hrvatske, glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskom državnom samoupravom, mjesnim i županijskim Hrvatskim samoupravama, narodnosnim udrugama, partnerskim ustanovama i medijama.

O predsjedničkom radu sastavljena je posebna tablica, koja je privitak izvješća.

U njegovoj odsutnosti, ali i samostalno Savez je zastupao potpredsjednik, Arnold Barić.

Članstvo

Savezovo ima 340 registrirana člana. Glede redovite uplate članarine najviše članova ima u Podravini, potom u Bačko-kiškunskoj županiji. Prekretnice prošlih godina rezultirale su jak pad broja članstva u Gradišću ili u Zalskoj županiji. Smanjenje broja tijesna je posljedica manjinskih samoupravnih izbora 2014. godine, kada je postavljena posebna koalicijska lista i Savezova lista.

Također je promjenljiva i uplata članarine, mada je svim članovima dostavljeno pismo s napomenom i uplatnica za članarinu. Došlo je do administrativnih poteškoća i prilikom izbora druge banke, naime mnogi su dobili ulatnicu sa starim bankovnim računom. Narečno smo pokušali riješiti ponovnom dostavom pisma.

Predsjedništvo tijekom 2017. godine nije koristilo pravo isključivanja člana. Nažalost posljednjih godina preminuli su aktivni Savezovi članovi: Marko Dekić, Stipan Šibalin, Anuška Bajai, Stipan Merković, Šandor Marković i Mate Filipović.

Savezovi financijski i gospodarstveni uvjeti

Osnove Savezova financijskog poslovanja su novčane potpore putem natječaja i uplata članarine. Sukladno financijskom planu 2017. godine dobiveni iznosi pokrili su troškove sjednice Skupštine, zasjedanja Predsjedništva i Odbora za financije i nadzor, odnosno druga savjetovanja. Prilikom državnih i regionalnih priredaba omogućili smo isplatu putnih troškova istaknutih sudionika i mnogobrojne publike, a također smo priredili i skromne domjenke nakon manifestacija.

Na teret financijske potpore putem natječaja uspjeli smo nabaviti uredske pribore, bankovne i poštanske troškove, troškove službenoga telefona i komunikacijske troškove, korištenje službenoga vozila.

Natječaji su blagovremeno sastavljeni i dostavljeni nadležnim tijelima, a jednako tako i pismena izvješća.

Na teret uplaćene članarine, diferencirano smo poduprjeli regionalne priredbe i programe.

Knjigovodstvo, odnosno poslove oko natječaja, sukladno zakonskim propisima i točno vodi BT-KONTO Könyvelőiroda u Baji.

Posebno Financijsko izvješće je sastavljeno po stavkama.

Početkom lanske godine Citi Banka, koja je vodila Savezov bankovni račun, prestala s radom.

Nova Savezova banka je ERSTE BANK HUNGARY ZRT. a bankovni je račun sljedeći:

11600006 – 00000000 - 78612358

Savezova nenprofitna djelatnost

Neprofitnom organizacijom se može smatrati ona udruga koja je po osnivačkom dokumentu registrirana u Mađarskoj, njena je djelatnost po osnivačkom dokumentu usmjerena na neprofitnu djelatnost, te koja udovoljava potrebama društva i pojedinca, raspolaže s odgovarajućim resursima, nadalje čija je odgovarajuća društvena potpora vidljiva, dokaziva.

Savez je udovoljio obvezama formuliranim u Stutu i zakonskim propisima koji reguliraju obavljanje civilne neprofitne djelatnosti.

O neprofitnoj djelatnosti je sastavljeno posebno izvješće, koje je u prilogu.

Značajnije priredbe i događaji 2017. godine

Državni gastronomski i kulturni dan

Na dan zasjedanja Skupštine, 29. travnja 2017., bio je priređen i Državni gastronomski i kulturni dan, u Vršendi. Kao što je uobičajeno regije su se predstavile svojim kulinarskim specijalitetima. Domaćini su, u mjesnom kulturnom domu, imali kulturni program koji je bio na visokoj razini. Na priredbi je bila i generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga.

Državni Dan Hrvata

Državni je Dan Hrvata priređen 18. studenoga 2017., u Starome Gradu, u zajedničkoj organizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj. Glavni su pokrovitelji priredbe bili: predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović i predsjednik Mađarske János Áder. U gradskoj crkvi misno slavlje na hrvatskom jeziku služio je Franjo Benković, biskupski savjetnik, a suslužili su gradišćanski svećenici: Antal Németh, Jive Šmatović, dr. Anton Kolić i fra Božidar Blažević. Potom je u športskoj dvorani Arena bio kulturni program, u sklopu kojeg su nastupili gradišćanske plesne skupine, sastavi i zborovi. Tomu je prethodilo otvorenje izložbe „Vridnosti – Gradišćanski Hrvati u Ugarskoj” što su otvorili predsjednik Hrvatske matice iseljenika Mijo Marić i etnograf Šandor Horvat. Publiku su pozdravili HDS-ov predsjednik Ivan Gugan i Savezov predsjednik Joso Ostrogonac. Potom su uručena odličja dvaju tijela.

Dobitnici su Savezova odličja:

- Stipan Šibalin, posthumno, predsjednik kečkemetske Hrvatske samouprave. Oldičje je preuzela njegova kći.
- Stipan Đurić, glumac.
- Nardarski pjevački zbor.

Za ovu je prigodu tiskan poseban broj Hrvatskoga glasnika, u kojem je predstavljena regija domaćin, Gradišće.

Priredbe i programi koje je Savez moralno ili finansijski podupirao

Kao što je uobičajeno tijekom godine Savez je skromnim novčanim sredstvima potpomagao priredbe svojih regionalni udruga. One su imale i svoje finansijske izvore zahvaljujući uspješnim natjecanjima, odnosno potporom mjesne ili županijske Hrvatske samouprave.

Sadržaj potpore:

- mjesni hrvatski balovi i prela (nastup sastava, predmeti za tombolu)
- priredbe za djecu, susret mladeži
- nastup folklornih skupina
- izleti, stručna putovanja
- znanstveni susreti
- potpora mjesnih priredbi, organizacijski poslovi
- troškovi najamnine

- tiskarski troškovi, plakati, pozivnice
- obilježavanja godišnjica
- koncerti, hrvatski dani, dani sela
- hodočašća, misna slavlja, vjerske priredbe

Pojedine priredbe: Hrvatski bal u Barči; prelo na Fancagi i u Baji; sambotelski Hrvatski bal; Pasijska baština Zaklade Zornice; Markovo; pečuški Božićni koncert; kečkemetski Kulturni dan; sumartonski Spomen-dan Stipana Blažetina; novoselski Hrvatski dan; gradišćanski susret djece; nastup budimpeštanske Izvorne plesne skupine; Spomen-večer koreografa Antuna Kričkovića u Zagrebu; projektni dan u Šeljinu; martinački susret zborova; priredbe Dravskoga proljeća.

Savezov javni život

Savezova uloga kao civilne udruge sve više se jača, sve veći naglasak dobiva u javnom i društvenom životu. Obavljanjem kulturnih i stručnih zadaća brani i zastupa prava hrvatske zajednice, kolektivne interese i interese pojedinca.

Javna društvena djelatnost:

- Predsjednik Saveza, zajedno s hrvatskim glasnogovornikom i predsjednikom Hrvatske državne samouprave član je Međuvadinog mađarsko-hrvatskog mješovitog odbora, čiji je zadatak praćenje provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Mađarske o zaštiti prava mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Mađarskoj, potpisanog 4. travnja 1995. u Osijeku. Odbor je zasjedao u Zagrebu, 23. ožujka 2017. i raspravljao je o vlasničkom pitanju Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj na otoku Pagu, o proširenju Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu, o završetku projekta „Hrvatska bibliografija u Mađarskoj od 1918. do današnjice“, odnosno o nastavku projekta „Leksikon Hrvata u Mađaraku“, o mogućnostima proširenja santovačkog Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, o predaju na uporabu i osiguranju djelovanja pečušskog Hrvatskog kazališta, o razvitku samobtelske hrvatske nekretnine, o proširenju djelatnosti Croatica Kft.-a.
- Vlada je prije šest godina, u veljači 2012. (1039/2012 (II.22.) Vladina odluka) o ponovnom sazivanju Radne skupine za ljudska prava, koja prati spovedbu zaštite ljudskih prava u Mađarskoj, kontinuirano konzultira s civilnim organizacijama, stručnim skupinama, odnosno ustavnim tijelima, pored toga unapređuje sturčne komunikacije u vezi sprovedbom ljudskih prava. Savez aktivno sudjeluje u radu Tematske radne skupine za narodnosti. Radna skupina je proteklih godina razmotrila položaj narodnosnog medija, aktualna narodnosna pitanja, pitanja i probleme oko narodnosnih natječaja, pitanja obrazovanja na hrvatskom jeziku.

- Predsjednik Saveza je član ponovno utemeljenog ocjenjivačkog odbora za dodjelu odličja „*Pro Cultura Minoritatum Hungariae*”, koji je zasjedao 2. svibnja 2017. Dodjela odličja je bilo 29. svibnja, u Pesti Vígadóu. Od strane Hrvata odličje je primio Joško Jurinković, voditelj umočkog kulturnog društva, a nagradu je uručio državni tajnik Miklós Soltész.
- Predsjednik Saveza je dobio poziv na konferenciju „Kako dalje Slovaci?” što je priredio Savez Slovaka u Mađarskoj. Na konferenciji i raspravi, 24. studenog 2017, u Pilisszentkeresztu, nazočio je i izlaganje imao i Savezov predsjednik.
- Tijekom 2017. godine u više navrata su boravili u službenom bilateralnom sastanku Mađarskoj istaknuti predstavnici *hrvatske vlade i Hrvatskoga sabora*. Prilikom tih posjeta sastali su se i predstavnicima Hrvata u Mađarskoj. Na narečene sastanke dobio je poziv te i sudjelovao je na njima i Savezov predsjednik.

Primjerice:

23. lipnja 2017. – susret s Mirom Kovačem, predsjednikom Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora. Savez je zastupao Jozo Solga.

12. rujna 2017. – predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović na budimpeštanskom Sveučilištu Corvinus primila je počasni doktorat te održala predavanje.

9. listopada 2017. – sastanak s Gordanom Jandrokovićem, predsjednikom Hrvatskog sabora.

17. studenoga 2017. – sastanak s Mijom Marićem, novim predsjednikom Hrvatske matice iseljenika.

27. studenog 2017. – sastanak s hrvatskim premijerom Andrejem Plenkovićem.

- Savezovo izaslanstvo bilo je na sastanku sa subotičkim *KUD-om „Dužijanca”* poradi partnerske suradnje. Savezovi predstavnici sudjelovali su na žetvenoj svečanosti Dužijance, odnosno na znanstvenoj konferenciji Dani Balinta Vujkova.

Savezov partnerski sustav

Savez najvažnijim strateškim partnerom smatra *Hrvatsku državnu samoupravu*. Sustavna komunikacija, pregovori, koordiniranje programa zagwarantiraju dobre odnose između dvaju tijela. Članovi Predsjedništva ujedno su i vijećnici HDS-ove Skupštine, što omogućuje olakšano zajedničko razmišljanje, i održavanje odnošaja – Savezov predsjednik Joso Ostrogonac je na čelu Odbora za odgoj i obrazovanje, Angela Šokac Marković je zamjenica HDS-ova predsjednika, Jozo Solga je voditelj HDS-ova Ureda, Eva Išpanović je suradnica istoga, Savezov dopredsjednik Arnold Barić je predsjednik HDS-ova Odbora za mladež i šport. Savez također gaji dobre odnose s glasnogovornikom Hrvata u Mađarskome parlamentu Mišom Heppom. Savez i Samouprava po postotku vlaništva zajednički nadzire Croaticu, neprofitni d.o.o. za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost. Savezovo Predsjedništvo redovito je izvješćen o gospodarenju Croatice. Savzovi članovi Nadzornoga odbora Croatice: Martin Kubatov i Robert Ronta.

Savezove regionalne organizacije dobre radne odnose njeguju s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama. Mnoštvo zajedničkih programa za očuvanje običaja, kulturne priredbe i rad na očuvanju hrvatskoga jezika su zalag uspješnosti. Savezov predsjednik redovito izvješćuje hrvatske medije o programima, i aktuelnim zadaćama organizacije. Novinari Medijskoga centra Croatica i i novinari uredništva hrvatskih radijskih i televizijskih emisije pri MTVA redovito prate, i nazočni su na priredbama.

Savez svoje diplomatske odnose njeguje putem *diplomatskih predstavništva Republike Hrvatske u Mađarskoj*, ali i samostalno. Prošle je godine istekao mandat veleposlanika RH u Mađarskoj Gordana Grlića Radmana. Oproštajni susret je bio 6. lipnja 2017., u Budimpešti, u Palači Stefánia.

Novi hrvatski veleposlanik, Mladen Andrić 10. listopada 2017. je primio predstavnike Hrvata u Mađarskoj u rezidenciji Veleposlanstva RH u Mađarskoj povodom predaje vjerodajnice predsjedniku Mađarske Jánosu Áderu.

Hrvatski veleposlanik i njegovi suradnici redovito nazoče na Savezovim priredbama, a jednako tako i na događajima hrvatske zajednice po naseljima. Savezov predsjednik ili njegov zastupnik redovito sudjeluje na službenim događajima Veleposlanstva.

Generalni konzulat RH u Pečuhu također aktivno sudjeluje u hrvatskom narodnosnom životu, prvenstveno po županijama Bačko-kiškunske, Baranjske i Šomođske. Generalna konzulica RH Vesna Haluga redovito konzultira s hrvatskim voditeljima na konzularnom području, poradi koordiniranja i usuglašavanja najvažnijih zadaća.